

NOTAT

Dato: 14. juni 2011
Kontor: Kontrol- og Analyse-
kontoret
J.nr.: 11/50343
Sagsbeh.: MOE

Notat til Europaudvalget om afgivelse af indlæg i EFTA-Domstolens præjudicielle sag, E-4/11, Clauder

1. Indledning

The Administrative Court of the Principality of Liechtenstein, har forelagt EFTA-Domstolen tre spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 16, stk. 1, jf. artikel 7, stk. 1, i direktiv 2004/38/EF (opholdsdirektivet) med anmodning om en rådgivende udtalelse.

Spørgsmålene omhandler, hvorvidt et familiemedlem til en EU/EØS-borger, der har opnået tidsubegrænset ophold i en værtsstat, her Liechtenstein, som er en del af EØS-samarbejdet, og som ikke længere er økonomisk aktiv, har en afledt EU-retlig opholdsret i EU/EØS-borgerens værtsstat.

2. Sagens faktiske omstændigheder og juridiske problemstilling

Sagsøger (Arnulf Clauder) er tysk statsborger og blev i 1992 – forinden EØS-aftalen trådte i kraft for Liechtenstein den 1. maj 1995 – meddelt en national opholdstilladelse som ægtefællesammenført med sin daværende tyske ægtefælle, der havde opnået arbejds- og opholdstilladelse i Liechtenstein på baggrund af beskæftigelse.

I 2002 opnåede sagsøger ret til tidsubegrænset ophold i Liechtenstein. I 2009 blev sagsøger skilt fra sin daværende ægtefælle, og i 2010 indgik sagsøger på ny ægteskab med en tysk statsborger med bopæl i Tyskland. Sagsøger er pensionist og modtager udover pension fra både Tyskland og Liechtenstein supplerende velfærdsydelse fra Liechtenstein.

Sagsøgers ægtefælle fik afslag på ansøgningen om ægtefællesammenføring den 12. april 2010. Udlændingemyndighedernes begrundelse var, at sagsøgers tidsubegrænsede opholdstilladelse var en opholdstilladelse, der gav ret til ophold i Liechtenstein som ikke økonomisk aktiv, og at såfremt sagsøger, der som pensionist ikke var økonomisk aktiv, nu ønskede, at et familiemedlem sluttede sig til ham, måtte han dokumentere at han havde de nødvendige midler til at undgå enhver form for krav på sociale velfærdsydelse. Det bemærkedes i den forbindelse, at de supplerende ydelser, som sagsøger modtog, udgjorde sociale velfærdsydelse, og at sagsøger ikke var i stand til at dokumentere, at han havde de nødvendige midler til at forsørge sig selv og sin ægtefælle. Denne afgørelse blev stadfæstet den 23./24. november 2010 af den administrative klageinstans.

Det centrale spørgsmål i sagen er således, hvorvidt opholdsdirektivets artikel 16, stk. 1, under henvisning til artikel 7, stk. 1, skal fortolkes således at en ægtefælle til en EU/EØS-borger med tidsubegrænset opholdsret i værtsmedlemsstaten, der ligeledes er EU/EØS-borger, har en af hovedpersonen afledt EU/EØS-retlig opholdsret, i en situation hvor hovedpersonen ikke er økonomisk aktiv og udover pension modtager supplerende sociale ydelser.

Det bemærkes, at opholdsdirektivet også gælder for Liechtenstein, som en EØS-stat, jf. EØS-aftalens annek 5 og 8. Det bemærkes i forlængelse heraf, at sagsøgers tidsubegrænset opholdstilladelse i Liechtenstein svarer til retten til tidsubegrænset ophold i opholdsdirektivets artikel 16, stk. 1's forstand.

EFTA-Domstolen har jurisdiktion til at afgive rådgivende udtalelser for så vidt angår retsakter som opstår i EØS-landene Norge, Island og Liechtenstein og kan derfor afgive udtalelser om anvendelsen af opholdsdirektivet.

3. EU-Domstolens retspraksis

Der foreligger ikke retspraksis fra EU-Domstolen om unionsborgeres ret til familiesammenføring i en situation som den foreliggende.

4. Regeringens retlige stillingtagen og sagens betydning for dansk ret

Opholdsdirektivet indeholder ikke bestemmelser, som udtrykkeligt omhandler familiesammenføring med en EU/EØS-borger, der har opnået tidsubegrænset opholdstilladelse.

Opholdsdirektivets artikel 16 vedrører betingelserne for at opnå tidsubegrænset opholdsret i en værtsmedlemsstat. Opholdsdirektivets artikel 16 indeholder imidlertid ikke bestemmelser om betingelserne for familiesammenføring til en EU-borger med tidsubegrænset opholdstilladelse.

Det forhold, at en EU/EØS-borger har opnået tidsubegrænset opholdsret i en værtsmedlemsstat efter opholdsdirektivets artikel 16 vurderes ikke at have betydning i forhold til spørgsmålet om familiesammenføring efter opholdsdirektivet. Bestemmelsen om tidsubegrænset opholdstilladelse indeholder således alene forskrifter for erhvervelse af tidsubegrænset ophold i medlemsstaten samt muligheden for bevarelsen af denne opholdsret, uagtet at de oprindelige krav for retten til ophold ikke er opfyldt.

Det må på den baggrund antages, at en EU/EØS-borgere med tidsubegrænset opholdsret efter opholdsdirektivet – på linje med unionsborgere med tidsbegrænset opholdsret – skal opfylde betingelserne i opholdsdirektivets artikel 7 for at kunne opnå ret til familiesammenføring efter opholdsdirektivet.

Sagen anses for væsentlig, da det efter den danske regerings opfattelse vil kræve udtrykkelig hjemmel at indrømme en afledt opholdsret efter artikel 16, stk. 1, i opholdsdirektivet, til familiemedlemmer til en EU/EØS-borger, der har opnået tidsubegrænset opholdsret.

Endvidere vedrører sagen kravet til dokumentation af nødvendige midler i forbindelse med udøvelse af afledte EU-rettigheder for familiemedlemmer til en EU/EØS-borger med tidsubegrænset opholdsret.

Den danske regering vil på den baggrund afgive indlæg til støtte for det synspunkt, at betingelserne i opholdsdirektivets artikel 7, stk. 1, litra d, finder anvendelse i den situation, hvor en EU/EØS-borger ønsker at blive familiesammenført med en EU/EØS-borger, som har taget ophold i en anden medlemsstat og i værtsmedlemsstaten har opnået tidsubegrænset ophold.